

Victoria Heart doorbraak haar familiepatroon van mishandeling:

‘Gelukkig greep de school van mijn kinderen wel in’

Marieke Rijsbergen voor Tijdschrift Kindermishandeling

De handafdruk van de moeder van Victoria Heart* stond nog vers op haar wang, maar de schooljuf greep 30 jaar geleden niet in. De school waar haar kinderen op zitten, handelde wel en maakte onlangs een melding bij het AMK omdat hun vader ze sloeg. Heart vocht zich een weg uit een generaties lang familiepatroon: kindermishandeling.

‘Toen ik een jaar of 8 was, ben ik gestopt met huilen als ze me met haar riem sloeg. Ik was bang dat de burens mij zouden horen, wat mijn moeder nog bozer zou maken. En hoe harder zij me dan weer zou slaan en schoppen.’

‘Op mijn 3^e gingen mijn 18-jarige moeder en ik naar familie in Suriname. Na enige tijd verliet ze me en ik was ontroostbaar. Het verdriet sleet langzaam. Op een gegeven moment kreeg ik een heerlijke tijd met mijn nichtjes en neefjes: spelen en ravotten in de bossen en weilanden. Helaas herinner ik me ook flarden dat jongens mij seksueel misbruikten.’

Eerste klappen op Schiphol

‘Na een jaar moest ik terug naar Nederland; naar mijn ouders. Op Schiphol stond een vrouw te wachten die ik niet als zodanig herkende. Dat vond ze verschrikkelijk en meteen op Schiphol kreeg ik de eerste klappen. Ik was verbijsterd, angstig en wilde terug naar Suriname.’

‘Als ik nu terugkijk op die periode denk ik dat dit jaar in Suriname mijn redding is geweest. Ik heb me nooit echt aan mijn ouders kunnen hechten; ik zag als kind al heel snel dat het frustratie en onmacht was van haar kant. En dat het niet aan mij lag. Mijn broertje plaatste ze op een voetstuk. Hij was haar alles. Ik voelde me daardoor een buitenstaander waardoor ik scherp zag was er speelde.’

Elke dag raak

‘Al snel werden de klappen harder en kwam de riem er aan te pas. Eigenlijk was het elke dag raak. Ik deed in haar ogen alles verkeerd. En dan stond ze weer te tieren, te schreeuwen en mij uit te schelden voor hoer, omdat zij wist dat ik misbruikt was in Suriname.’

‘Mijn moeder bepaalde mijn leven en ik kon geen stap zetten zonder dat zij het wist. Ik leefde in een gevangenis. En in mijn omgeving deed niemand er wat aan. De burens hoorden het, waren op de hoogte, maar grepen niet in. De hand van mijn moeder stond nog vers op mijn wang, maar de schooljuf deed niets. En ik was me niet bewust van hulpverleners. Later op de middelbare school zei mijn mentor letterlijk: “meid, ik kan je niet helpen.”’

Vader directeur basisschool

‘Mijn verhaal laat zien dat kindermishandeling niet alleen voorkomt in gezinnen met een sociaal lage status. Mijn vader was directeur op een basisschool en mijn moeder gaf Engels op een middelbare school. Mijn vader was als persoon niet sterk genoeg om voor me opkomen en bemoeide zich daarom nauwelijks met de opvoeding. Ze waren altijd heel hard aan het werk en er kwam eigenlijk nooit iemand langs. Nu snap ik wel waarom.’

'Ik overleefde door mezelf sterk te praten. Ik wilde meester blijven van mijn eigen gedachte. Daarom ging ik, nadat ik weer geslagen was, altijd naar mijn kamer en vroeg ik me af: had ze gelijk? Ben ik te laat thuis gekomen? Lag het aan mij? En eigenlijk altijd moest ik concluderen dat ik niets verkeerd had gedaan.'

'Ze kreeg me niet klein'

'Hoe ouder ik werd, hoe meer het draaide om macht en controle. Als ik in haar ogen weer iets verkeerd deed, keek ik in mijn pubertijd niet meer weg en keek haar recht in de ogen. Als ze klaar was met slaan, haalde ik mijn schouders op en liep weg. Dat maakte haar vaak razend, maar ze kreeg me niet klein. Echt weglopen naar een wegloophuis of zo, durfde ik niet. Ik was veel te bang dat ze me op de weg er heen al te pakken zou hebben. Dat zou ik niet overleefd hebben.'

'Nadat ik het huis had verlaten, merkte ik dat als ik een afspraak met mijn ouders had, ik voor die tijd wekenlang in de stress zat en ik niet kon slapen. Mijn moeder had nog steeds macht over mij; dat wilde ik niet langer. Ik besloot het contact met haar te verbreken. In dat gesprek zei zij: "De geschiedenis herhaalt zich." Het bleek dat mijn moeder ooit ook het contact met haar biologische moeder heeft verbroken en haar moeder op haar beurt ook weer.'

Familiepatroon doorbroken

'Mijn moeder werd op een voetstuk gezet door haar vader. Dat deed zij ook met mijn broer. Ze kwam uit een gewelddadige familie waar schoppen en slaan heel normaal was en gaf dit door aan mij.'

'Ik heb de rol slachtoffer versus dader moeten doorbreken en ook het familiepatroon van macht en misbruik. Eigenlijk heb ik dat pas echt gedaan toen ik zelf kinderen kreeg. Ik belandde in een relatie waar mijn echtgenoot gewelddadig werd naar onze 2 kinderen toe.'

Oerkracht naar boven

'En ik maar zorgen en redderen. Maar tegelijkertijd kwam er een soort oerkracht bij me naar boven: blijf van mijn kinderen! Door voor mijn kinderen op te komen ben ik denk ik ook voor het kind in mij, het kleine meisje van vroeger, opgekomen. Ik begon een link te leggen tussen mijn opvoeding, mijn huidige leven en gedrag.'

In die tijd was ik voor een studiereis in het buitenland. Ik was zwanger, maar had daar ongelooflijk veel energie. Dat kwam omdat ik voor het eerst uit mijn negatieve thuissituatie was. Ook zag ik daar dat ik ook een mijn aandeel in mijn thuissituatie had. Die zelfanalyse heeft me enorm geholpen. Ook om los te komen van mijn verleden en voor mezelf te gaan leven.'

Kinderen bang

'Het was een moeilijke tijd. Want telkens kreeg ik toch weer de neiging om te zorgen en te redderen en mezelf te vergeten. Kort daarna ben ik van hem gescheiden. Er was een omgangsregeling maar als ze bij hun vader waren geweest, sliepen ze slecht en huilden veel. Ze gaven apart van elkaar aan dat ze bang waren voor hun vader en dat ze zich slecht konden concentreren op school.'

'Ik besloot school te vragen om ze te helpen met hun concentratie. Daar spraken ze met de kinderen en kreeg ik te horen dat ze een melding zouden gaan doen bij het AMK. Voor die tijd had ik daar nog nooit van gehoord. Toen kwam ik voor het eerst in aanraking met hulpverlening. Gelukkig greep de school van mijn kinderen wel in.'

Melding AMK

'Ik ben blij dat de hulpverlening bestaat in Nederland en dat het stukken beter en meer is dan in mijn tijd. Maar ik kan niet zeggen dat ik erg onder de indruk ben hoe ze mijn situatie hebben aangepakt.'

'Na 3 weken hadden we nog steeds niets van het AMK gehoord en nam de zorgcoördinator van school herhaaldelijk contact op. Zonder resultaat. In de tussentijd waren de kinderen er achter gekomen dat er een melding tegen hun vader was gemaakt.'

'Die raakten enorm in paniek en waren bang om hun vader onder ogen te komen. Dat was zo heftig dat ik Bureau Jeugdzorg heb ingeschakeld. Daar kreeg ik de horen dat er pas over een paar maanden hulp geboden kon worden in verband met de wachtlijst. Om mijn kinderen rust en veiligheid te bieden, besloot ik de omgangsregeling met hun vader op te schorten.'

Om de hete brij heen draaien

'Ik kan me het gesprek bij het AMK nog goed herinneren. Ze hadden ons dossier niet gelezen en zeiden onmiddellijk: "Het is slecht als kinderen hun vader niet zien. We gaan het nu niet hebben over wat er is gebeurd." Ze draaiden om de hete brij heen en durfden niet te benoemen dat hun vader zijn kinderen had mishandeld.'

'Mijn ex begon te huilen en meteen ontfermden de hulpverleners zich om hem en kropen in de verzorgende rol. En ik werd gezien als de veroorzaker. Het is me opgevallen dat hulpverleners, en niet alleen AMK-medewerkers, vaker het belang van de ouders voorop stellen dan die van de kinderen.'

Belang kinderen voorop

'Ik mis dan slagvaardigheid. Iemand die met de vuist op tafel slaat, het voor de kinderen opneemt en meteen beslissingen neemt. Helaas zie ik nog te vaak dat professionals zich voor het karretje van de ouders laten spannen en niet loskomen van hun eigen emoties. Goede beslissingen nemen, puur in het belang van het kind, blijkt dan vaak heel moeilijk te zijn.'

'Mijn hele geschiedenis heeft me op meerdere fronten mijn ogen geopend, mij uitgedaagd en de kracht gegeven om voor mezelf en mijn kinderen op te komen. Kindermishandeling is nog altijd aan de orde van de dag. We hebben nog een lange weg te gaan.'

'Gelukkig ben ik in staat geweest ons familiepatroon te doorbreken. De kinderen hebben inmiddels therapie en de omgangsregeling nog altijd opgeschort. Het gaat steeds beter met ons. Inmiddels help ik als coach anderen die vast zitten in hun eigen patroon. En werk eraan dit samen met hen te doorbreken.'

**Victoria Heart heet in het echt anders. Haar naam is bij de redactie bekend.*

Meer lezen over wat Victoria Heart heeft meegemaakt? Lees dan haar boek: *Vertel eens wat over jezelf...* Daarin geeft ze ook tips aan slachtoffers en hulpverleners.